

חווית היריון ראשון בקרב נשים מועסקות במקצועות גבריים ובמקצועות

נשיים

טל פרבר

תקציר

מטרת מחקר זה הינה להאיר את ההתנסות התעסוקתית של עובדות בהיריון ראשון ביחס לתופעה של סגרגציה מקצועית בעולם העבודה. בעוד שחלק גדול מהמחקרים על תעסוקת נשים מתייחסים לקונפליקט עבודה-בית שבמרכזו ניצבת האימהות ומערך המטלות הכרוך בה, מחקר זה עוסק בפן אימהי שכמעט ולא נחקר בחייהן של נשים מועסקות, והוא תקופת ההיריון הראשון. המחקר בוחן את יחסי הגומלין בין הזהות האימהית המתהווה במהלך היריון ראשון לבין זהותה המקצועית, תוך כדי התמקדות בהתנסות התעסוקתית של עובדות הרות במקצועות גבריים ונשיים. מחקרי עבר מצאו כי נשים העובדות במקצועות גבריים חוות את עבודתן באופן שונה מנשים העובדות במקצועות נשיים, לכן נקודת המוצא של המחקר הנוכחי היא שחווית היריון ראשון בעולם העבודה, תהיה שונה בין שתי הקבוצות.

מחקר זה נערך על פי יסודות המחקר האיכותני. רואיינו עשרים ושתיים עובדות במהלך היריון ראשון, מחציתן מהנדסות בחברות הייטק מאגף מחקר ופיתוח, ואחת-עשרה מורות לתלמידים בכיתות הנמוכות שמועסקות בבית ספר יסודיים. כלי המחקר היה ראיון עומק חצי מובנה.

ממצאי המחקר מצביעים על שינוי שגרת העבודה הן בקרב המהנדסות והן בקרב המורות, שעיקרו האטה בקצב העבודה, בעוד שדרישות התפקיד נותרו ללא שינוי. בקרב רוב המהנדסות במחקר, שינויים בשגרת העבודה הובילו בפעם הראשונה בקריירה לתחושות של הבדלה מקצועית ביניהן לבין עמיתיהן הגברים. כיוצא מכך, המשא ומתן הפנימי שהתקיים בין הזהויות לווה בקונפליקט שבין שינוי שיגרת העבודה לבין הרצון של המהנדסות לשמור על דמותן כ"עובד אידאלי" בסביבת עבודה גברית. אולם, תהליך זה לא חל בקרב כל המהנדסות במחקר. בקרב שאר המהנדסות לא התקיים תהליך משא ומתן פנימי בין שתי הזהויות, מתוך רצון להגן על זהותן המקצועית ולא לעורר בה כל שינוי. לעומתן, בקרב המורות תהליך המשא ומתן הפנימי בין שתי הזהויות היה נטול קונפליקטים וגרם להעדפתן את זהותן האימהית. זאת ועוד, נמצא כי המורות חוו את זהותן האימהית המתפתחת כהמשך טבעי לזהותן המקצועית.